

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie.

MGR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR KOREAŃSKI

STYCZEŃ 2021

KOLEJNE ZMIANY W RZĄDZIE

Seul przygotowuje się na bliską współpracę z nową amerykańską administracją. Świadczy o tym nominacja byłego doradcy ds. bezpieczeństwa narodowego na urząd ministra spraw zagranicznych. Choi Eui-yong stał się w Błękitnym Domu nie tylko symbolem współpracy z Waszyngtonem, ale także mediatorem w relacjach z KRLD. Jeśli zostanie ostatecznie mianowany na urząd stanie przed trudnym zadaniem wzmocnienia sojuszu z USA oraz naprawy relacji z Japonią, przy jednoczesnym poszukiwaniu możliwości wznowienia dialogu z KRLD.

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

17 stycznia: Korea Południowa została zaproszona na szczyt G7. Według Błękitnego Domu takie zaproszenie świadczy o rosnącym znaczeniu kraju na międzynarodowej scenie. W oficjalnym liście z zaproszeniem premier Wielkiej Brytanii Boris Johnson oświadczył, że udział Korei Południowej w dyskusji na temat walki z pandemią COVID-19 czy zmian klimatycznych jest „niezwykle ważny”.

18 stycznia: prezydent Moon Jae-in odrzucił możliwość ułaskawienia byłych prezydentów. W tym miesiącu pojawiły się spekulacje na temat możliwości ułaskawienia Park Geun-hye oraz Lee Myung-baka po tym jak przewodniczący Partii Demokratycznej Lee Nak-yeon oświadczył, że przedstawi ten pomysł Prezydentowi. Ułaskawienia byłych prezydentów miały być formą „promocji jedności narodowej”. Prezydent Moon Jae-in stanowczo zaprzeczył takiej możliwości, uznając, że jest zbyt wcześnie, aby dyskutować o ułaskawieniu byłych prezydentów. Warto zaznaczyć, że w tym miesiącu Sąd Najwyższy utrzymał wyrok dwudziestu lat pozbawienia wolności dla Park Geun-hye.

20 stycznia: prezydent Moon Jae-in ogłosił nowe zmiany w rządzie. Prezydent nominował nowych kandydatów na szefów trzech ministerstw. Były doradca ds. bezpieczeństwa narodowego Chung Eui-yong ma zastąpić Kang Kyung-wha w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Nowym ministrem kultury ma zostać Hwang Hee, a Kwon Chil-seung ma kierować Ministerstwem Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Warto zwrócić uwagę, że zmiana na stanowisku szefa

MSZ będzie oznaczać odejście z rządu Kang Kyung-wha, jedynej minister, która pełniła swoją funkcję nieprzerwanie od objęcia urzędu prezydenta przez Moon Jae-ina.

22 stycznia: partia rządząca zaproponowała utworzenie funduszu solidarności społecznej jako sposobu na pomoc przedsiębiorcom. Partia Demokratyczna oświadczyła, że będzie poszukiwać możliwości wypłacenia odszkodowań małym przedsiębiorstwom w związku z pandemią COVID-19. Partia Demokratyczna zamierza przygotować projekt ustawy o odszkodowaniach, której mają towarzyszyć ustawy o podziale zysków przedsiębiorstw (w zamian za korzyści administracyjne duże korporacje będą dobrowolnie dzielić się zyskami z mniejszymi partnerami) oraz o funduszu solidarności społecznej (środki wsparcia dla małych przedsiębiorstw pochodzące z darowizn od dużych korporacji oraz społeczeństwa). W Korei Południowej wielu przedsiębiorców zostało zmuszonych do zamknięcia swoich firm w związku z obostrzeniami pandemicznymi. Narastające niezadowolenie doprowadziło do złożenia pozwu przeciwko państwu o odszkodowania za straty spowodowane ograniczeniami.

28 stycznia: Trybunał Konstytucyjny wydał orzeczenie w sprawie CIO. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że nowa agencja mająca prowadzić śledztwa w sprawie korupcji wśród wysokich rangą urzędników (Corruption Investigation Office for High-ranking Officials, CIO) należy zasadniczo do władzy wykonawczej – zatem ustawa regulująca status organizacji nie narusza zasady podziału władzy przewidzianej w Konstytucji. CIO jako agencja neutralna politycznie ma stanowić środek kontroli władzy wykonawczej, a jednocześnie równowagę dla prokuratury. Trybunał oddalił również inne zarzuty wysunięte przez polityków opozycji, w tym rzekome naruszenie przez agencję uprawnień śledczych prokuratury. Stwierdzono, że Konstytucja nie ogranicza prokuratorów do osób pracujących w prokuraturze, zwracając uwagę na podobne funkcje pełnione w wojsku. Sędziowie TK byli podzieleni jedynie w kwestii kompetencji CIO do przejmowania spraw od innych agencji śledczych.

29 stycznia: Park Beom-kye został mianowany na nowego szefa Ministerstwa Sprawiedliwości. Zgromadzenie Narodowe przyjęło raport z przesłuchania Park Beom-kye pomimo bojkotu opozycyjnej Partii Siła Narodu. Następnie prezydent Moon Jae-in mianował byłego sędziego na urząd ministra sprawiedliwości. Według mediów Park Beom-kye został dwudziestym siódmym ministrem mianowanym przez prezydenta Moon Jae-in bez poparcia opozycji.

KOMENTARZ

Były doradca ds. bezpieczeństwa narodowego jako szef MSZ oznacza jeszcze większy nacisk na wznowienie dialogu z KRLD. Seul może błędnie odczytywać zmianę administracji USA, licząc na szybkie wznowienie dialogu z KRLD pomimo pojawiających się gróźb ze strony Korei Północnej. Chung Eui-yong odgrywał kluczową rolę w koordynowaniu współpracy między Seulem i Waszyngtonem w odniesieniu do Korei Północnej. Przed końcem swojej kadencji w 2022 roku prezydent Moon Jae-in zdaje się stawiać wszystko na jedną kartę: denuklearyzację Półwyspu Koreańskiego i zawarcie pokoju z KRLD. Część południowokoreańskich ekspertów ocenia jednak, że jest to zły wybór – choć Kang Kyung-wha była nieustannie krytykowana (zyskała przydomki „niewidzialna minister” oraz „lalka/marionetka”) za brak własnej inicjatywy, zbyt duże nadzieje mogą być pokładane w byłym doradcy ds. bezpieczeństwa – Seul zdaje się liczyć na zapowiadane przez Joe Bidena wzmocnienie tradycyjnych sojuszy. Moon Jae-in wydaje się zapominać, że tradycyjne sojusze mogą oznaczać także tradycyjne podejście do wrogów – administracja Joe Bidena już zapowiedziała rewizję polityki Trumpa wobec KRLD. Zamiast spodziewanego przez Seul powrotu do „dyplomacji szczytów”, które nie przyniosły żadnych wymiernych rezultatów, Stany Zjednoczone mogą przyjąć twarde stanowisko wobec północnokoreańskich prowokacji. Co więcej, jeśli Seul liczy na wzmocnienie sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi, powinien być gotowy na naprawę relacji z Japonią oraz prowadzenie wspólnej polityki wywierania presji na KRLD.

System „podziału zysków” może pomóc w złagodzeniu polaryzacji społecznej, spotęgowanej przez pandemię COVID-19. Rządząca Partia Demokratyczna podkreśliła znaczenie „wspólnych wysiłków” dla dobra narodu. Przewodniczący DP zaproponował, aby dobrze prosperujące przedsiębiorstwa dzieliły się zyskami z sektorem MŚP, dotkniętym najbardziej przez kryzys COVID-19. Propozycja ta spotkała się z krytyką części środowisk, przede wszystkim konserwatywnych. Jednocześnie część specjalistów ekonomicznych poparła możliwość wprowadzenia takich rozwiązań, wskazując, że pojęcie podziału zysków jest akceptowane w Stanach Zjednoczonych czy krajach europejskich. Konglomeraty takie jak Samsung czy LG pomimo pandemii odnotowały w ubiegłym roku znaczące zyski. Część tego przychodu mogłaby trafić do podwykonawców (choćby w formie obniżenia prowizji czy podniesienia ceny dostaw) w zamian za ulgi podatkowe czy inne korzyści ze strony państwa. Warto

zauważyć, że podobną propozycję składał prezydent Moon Jae-in w kampanii wyborczej – ostatecznie się z niej wycofał pod naciskiem wielkich korporacji. Pandemia COVID-19 może jednak sprzyjać „jedności narodowej” – a także wywieraniu społecznej presji na partie polityczne, aby zaprzestały rywalizacji, czego dobrym przykładem jest zgoda całej sceny politycznej na zabezpieczenie dodatkowych środków w budżecie na pomoc w odbudowie po kryzysie spowodowanym pandemią COVID-19.

Rosnący populizm w Korei Południowej? W kwietniu odbędą się wybory na burmistrzów dwóch największych koreańskich miast: Seulu i Busan. Za rok w marcu zaplanowane są wybory prezydenckie. Przekłada się to na propozycje Partii Demokratycznej (DP) i rządu związane z potrzebą wypłacenia odszkodowań firmom, które znalazły się w krytycznej sytuacji przez obostrzenia związane z pandemią COVID-19. W tym kontekście należy także odczytywać zaskakującą propozycję lidera DP dotyczącą prezydenckiego ułaskawienia Park Geun-hye i Lee Myung-baka. Pod hasłem „jednoczenia narodu” w rzeczywistości kryła się chęć pozyskania konserwatywnych wyborców. Ostatecznie Błękitny Dom doszedł do wniosku, że takie ułaskawienia przyniosłyby więcej strat niż korzyści - szczególnie wobec promowanych reform prokuratury i systemu sprawiedliwości pod hasłem walki z korupcją na najwyższych szczeblach.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

7 stycznia: koreańska firma Sangsin rozbuduje zakład produkcyjny na Węgrzech. Koreańska firma produkująca komponenty do baterii używanych w samochodach elektrycznych zapowiedziała rozbudowę istniejącego na Węgrzech zakładu. Inwestycja ma wynieść ponad 29 milionów euro. Minister spraw zagranicznych Péter Szijjártó zapowiedział, że inwestycja zostanie wsparta w postaci rządowego grantu w wysokości 3,15 miliardów forintów. Węgierski Minister przewiduje, że samochody elektryczne staną się przełomowym sektorem w najbliższym czasie.

21 stycznia: KOTRA opublikowała raport na temat polskiej gospodarki. Koreańska Agencja Promocji Handlu i Inwestycji opublikowała raport dla przedsiębiorców zainteresowanych inwestycjami w Polsce. Raport dotyczy przede wszystkim prognozowanej odbudowy gospodarki po pandemii COVID-19.

24 stycznia: Ministerstwo Środowiska zapowiedziało pomoc w poszukiwaniu zagranicznych przetargów dla koreańskich firm. Koreańskie Ministerstwo Środowiska zamierza w tym roku jeszcze intensywniej zaangażować się we wspieranie uczestnictwa koreańskich firm związanych z ochroną środowiska w zagranicznych przetargach. Ma temu służyć m.in.: stworzenie platformy do komunikacji z zagranicznymi partnerami. W ten sposób Ministerstwo Środowiska chce pozyskać informację na temat przetargów, a także możliwych trudności z realizacją projektów w czasie pandemii COVID-19. Jako przykład udanej współpracy w dobie pandemii wymieniono wygrany przetarg na budowę nowoczesnej spalarni odpadów w Warszawie przez firmę Posco. W zgodzie z polityką Nowego Zielonego Ładu, Korea Południowa zamierza wspierać inwestycje w projekty związane z ochroną środowiska i poszukuje tego typu przetargów m.in.: w regionie Europy Środkowej.

29 stycznia: na Węgrzech powstanie trzeci zakład produkcyjny SK Innovation. Jeden z największy południowokoreańskich konglomeratów SK Innovation ogłosił budowę trzeciej fabryki baterii do samochodów elektrycznych na Węgrzech. Inwestycja ma wynieść ponad dwa miliardy USD. Koreańska firma zapowiedziała, że jest to inwestycja długoterminowa – produkcja ma rozpocząć się w 2024 roku, a następnie zwiększana – pełne możliwości zakładu ma osiągnąć w 2028 roku. Warto przypomnieć, że druga fabryka SK Innovation na Węgrzech ma zostać otwarta w 2022 roku. Władze węgierskie zapowiedziały wsparcie inwestycji w postaci rządowej dotacji.

KOMENTARZ

KOTRA zaleca koreańskim firmom monitorowanie sytuacji w Polsce. Wniosek płynący z raportu Koreańskiej Agencji Promocji Handlu i Inwestycji jest prosty: możliwa odbudowa gospodarcza związana jest z przebiegiem pandemii. W pierwszym kwartale tego roku nie należy spodziewać się wzrostu gospodarczego, szczególnie jeśli zostaną utrzymane obostrzenia związane z COVID-19. W raporcie znalazła się także część poświęcona funduszom unijnym, które według Koreańczyków będą w tym roku przeznaczane przede wszystkim na inwestycje publiczne – zalecono koreańskim firmom obserwowanie przede wszystkim rządowych przetargów.

Koreańczycy przygotowują się na zwiększenie zapotrzebowania na samochody elektryczne. Widać to w strategii SK Innovation, która planuje otworzyć kolejne zakłady w Stanach Zjednoczonych, Azji i Europie. Najwięcej na tym zyskują Węgry, gdzie został uruchomiony pierwszy zakład – to w tym miejscu

koreański gigant tworzy swoje europejskie centrum produkcyjne, przyciągając mniejsze koreańskie firmy – dostawców komponentów do baterii.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

14 stycznia: KRLD wysłała ostrzeżenie Seulowi i Waszyngtonowi w postaci parady wojskowej. Z okazji ósmego zjazdu Partii Pracy Korei w Pjongjangu zorganizowano paradę wojskową. Przygotowaniom do parady, podczas której zaprezentowano ten sam arsenał co w październiku (75. rocznica założenia Partii Pracy Korei) przyglądał się południowkoreański wywiad. Według Seulu manifestacja siły miała być ostrzeżeniem dla administracji Joe Bidena, aby jak najszybciej wznowić negocjacje.

25 stycznia: Seul poszukuje rozwiązania problemu negatywnego wpływu na relacje międzykoreańskie wspólnych manewrów wojskowych z Waszyngtonem. W odpowiedzi na żądania Pjongjangu dotyczące wstrzymania amerykańsko-południowkoreańskich manewrów wojskowych minister ds. zjednoczenia Lee In-young zapowiedział poszukiwanie „odpowiedniego rozwiązania”. KRLD ponownie podniosła kwestię manewrów jako znaczącej przeszkody dla międzykoreańskiego pojednania. Do głosów przeciwko wspólnym ćwiczeniom wojskowym przyłączyły się także prozjednoczeniowe organizacje obywatelskie w Korei Południowej. **28 stycznia** minister obrony Suh Wook oświadczył, że MON jest gotowe omówić kwestię manewrów z KRLD poprzez wojskowe kanały komunikacyjne, aby zmniejszyć potencjalne napięcia. Jednocześnie podkreślił, że ćwiczenia mają jedynie charakter obronny i na ich zawieszenie w tym roku wpływ może mieć jedynie sytuacja związana z pandemią COVID-19.

26 stycznia: Chiny wyraziły poparcie dla denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego. Zamiast planowanego szczytu, prezydent Moon Jae-in i przewodniczący Xi Jinping przeprowadzili rozmowę telefoniczną. Podczas rozmowy chiński lider wyraził ciągłe poparcie dla polityki Seulu promującej denuklearyzację Półwyspu Koreańskiego. Ponadto zgodzono się, co do potrzeby zorganizowania trójstronnego szczytu z Japonią, aby omówić kwestie związane z regionalną gospodarką i bezpieczeństwem – także w odniesieniu do Korei Północnej.

28 stycznia: Seul planuje wzmocnić kanał komunikacyjny z Waszyngtonem.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych powołało specjalną grupę zadaniową, której celem jest wzmocnienie komunikacji z nową amerykańską administracją. W ten sposób Seul chce usprawnić komunikację z sojusznikiem w zakresie polityki wobec Korei Północnej.

29 stycznia: opozycja oskarżyła rząd o „wspieranie wroga”.

W południowokoreańskich mediach pojawiły się doniesienia o rzekomej ofercie pomocy KRLD w zbudowaniu elektrowni jądrowej, na którą administracja Moon Jae-ina miała przystać w 2018 roku. Lider opozycyjnej partii Siła Narodu (PPP) Kim Chong-in oświadczył, że „zamykanie elektrowni atomowych w Republice Korei, przy jednoczesnym podejmowaniu prób ich budowy na północy to działanie na korzyść wroga”. W odpowiedzi na oskarżenia Błękitny Dom nazwał je przestarzałym ożywianiem „północnych wiatrów”. Termin ten odnosi się do polityki partii konserwatywnych, która miała na celu szerzenie dezinformacji na temat potencjalnych zagrożeń ze strony KRLD przed wyborami: rosnące obawy o bezpieczeństwo narodowe zazwyczaj sprzyjały knadydatom konserwatywnym.

KOMENTARZ

Północnokoreańskie groźby związane z militaryzacją mogą nie odnieść zamierzonego skutku. W trakcie VIII Zjazdu Partii Pracy Korei, zorganizowanego po raz pierwszy od pięciu lat, zaprezentowano koncepcję wzmocnienia siły militarnej. Jako cel wskazano wzmocnienie możliwości samoobrony – co ma być niezbędnym warunkiem dla zjednoczenia obu Korei. W odpowiedzi w Korei Południowej coraz częściej pojawiają się głosy o konieczności zmiany polityki względem KRLD – Seul również powinien podkreślać warunek denuklearyzacji, który będzie poprzedzać współpracę międzykoreańską.

Ponowne skierowanie się w kierunku zbrojeń nuklearnych nie rozwiąże północnokoreańskich problemów. Kim Jong-un w nowym planie pięcioletnim zakłada nacisk na rozwój gospodarki. Wznowienie programów militarnych nie rozwiąże problemów gospodarczych, gdyż nie dotyka ich źródła: międzynarodowych sankcji, klęsk żywiołowych czy pandemii COVID-19, która zmusiła KRLD do całkowitego zamknięcia granic. Strategia wymuszenia zniesienia lub złagodzenia sankcji wobec groźby wznowienia zbrojeń nuklearnych okazała się nieskuteczna wobec administracji Donalda Trumpa, a Joe Biden może przyjąć jeszcze twardsze stanowisko.

Wzmocnienie komunikacji między Seulem i Waszyngtonem ma służyć przygotowaniu sojuszników do nowych negocjacji z Pjongjangiem. W Seulu nie słabnie nadzieja na nowe otwarcie w negocjacjach z KRLD dzięki wygranej Joe Bidena. Jednocześnie administracja Moon Jae-ina chce uniknąć poprzednich błędów przy współpracy z Donaldem Trumpem. Jednym z nich były problemy z komunikacją i trudności z ustaleniem wspólnej polityki względem KRLD. MSZ podkreśliło także, że niedawna krytyka Waszyngtonu wobec ustawy zakazującej wysyłania antypółnocnokoreańskich ulotek wskazuje na potrzebę poprawienia komunikacji politycznej z sojusznikiem. Działalność powołanej grupy zadaniowej nie ma ograniczać się jedynie do kontaktu z amerykańską administracją, ale także środowiskami naukowymi, aby stworzyć w Stanach Zjednoczonych lepsze zrozumienie południowokoreańskiej polityki zagranicznej.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

